

TÜSİAD'IN EKONOMİK SORUNLARA İLİŞKİN TESPİTLERİ

Türkiye Sanayici ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Yüksek İstişare Kurulu toplantısında Tuncay Özilhan ve Simone Kaslowski tarafından yapılan konuşmalarda ekonomik ve toplumsal konularda önemli tespitler ve eleştirilerde bulunuldu. İçinde yaşadığımız sorunların önemini düşündüğümüzde bu tespit ve uyarılara kulak vermekte yarar görüyoruz. Bu nedenle söz konusu toplantıdaki belirlemeleri kısa bir özet halinde sunmaya çalışacağız.

- Gelişmiş ülkeler hızlı büyüme sürecine girdi. Ancak bu süreçte ülkemiz şimdilik negatif ayrışıyor. Büyümemiz istihdam yaratmıyor. PMI endeksleri, kredi artış oranları ve Reel Kesim Güven Endeksi yavaşlama sinyalleri veriyor. İşsiz olanlar, emekliler, sabit gelirliler hayat pahalılığından yakınıyorlar. Büyümenin nimetleri özellikle esnaf, KOBİ, çiftçi ve sabit gelirlilerle adil paylaşılmıyor.
- Türkiye, 2021 yılı verilerine göre mutluluk sıralamasında son beşte birlik dilim içinde. TÜİK verileri de toplumun yarısından fazlasının mutsuz olduğunu teyit ediyor. İşsizlik ve enflasyon sorunları altında insanların mutlu olması beklenebilir mi?
- Yüksek enflasyon, değersiz T.L ve yüksek faizler nedeniyle geleceğe dönük hesaplar tutmuyor. Para politikası enflasyonla mücadele hedefi doğrultusunda öngörülebilir biçimde uygulanmış olsaydı TL'nin değerini korumak, enflasyonu ve faizi daha düşük tutmak mümkün olabilirdi. Gelişmiş ülkelerdeki enflasyon süreci nedeniyle para politikalarında sıkılaşma başlayabilir. Bu nedenle bizde para politikasında sıkılaşmanın bir süre daha devam etmesi gerekebilir.
- Dış politikadaki gelişmeler fon girişini dolayısıyla T.L. değerini ve risk primini olumsuz etkiliyor. Risk primimizi düşürerek faiz-kur sarmalından çıkmamız gerekiyor. Turizmdeki kıpırdanma ve risk primimizin düşmesi nedenleriyle T.L. nin değerinde önümüzdeki aylarda yükselme umudumuz var.
- Gelir dağılımındaki adaletsizlik artıyor. En yüksek gelir gruplarının toplam gelirden aldıkları pay sürekli artarken en düşük gelir gruplarının aldıkları paylar da sürekli azalıyor. Ağır vergiler vatandaşı eziyor, fakirleşmesine neden oluyor. Ağır vergiler ve yüksek enflasyon satın alma gücünü düşürdüğü gibi kaçakçılığı, taklitçiliği ve sahteciliği artırıyor.
- Kurumsuzlaşmanın maliyeti gittikçe artıyor. Resmi verilerin güvenilirliğinin sorgulanması, liyakat kriterinin sağlanmaması Türkiye'ye gittikçe ciddi oranda hasar veriyor. Kurumlar demokratik sistemin ilerleyişi açısından önemlidir. Siyasetin etkin ve saydam olması gerekir.
- 2000 yılında OECD ortalamasının yüzde 18'ine denk gelen kişi başı milli gelirimiz 2013'te yüzde 34'e ulaşmıştı. Bu oran 2013 ten itibaren her sene azalarak 2020 de yüzde 22'ye geriledi. Büyümede sürdürülebilirlik sorunu mevcut. Resmi enflasyon oranlarıyla hissedilen enflasyon arasında açıklanması kolay olmayan farklar var. Hissettiğimiz aslında şiddetli seviyedeki refah kaybı.
- Merkez Bankası Politikalarının öngörülebilirliğinin kalmayışi ve enflasyonu düşürme hedefinde ülkece tam bir mutabakata varamamış olmamız fiyat istikrarına ulaşmamızı zorlaştırıyor. Bunun sonucu en ufak bir ekonomik şok söz konusu olduğunda kullanılacak iktisadi araç sayısı da kısıtlanmış oluyor.

Bütün bu olumsuz tespitlere rağmen geleceğe ilişkin umutla bakılabilecek güçlü dayanaklarımızın olduğunu belirten TÜSİAD yetkilileri, çevresel sorunlara mücadelede var olduklarını ifade ettiler. Ekonomimizin reel kesimi, ihracatçısı ve genç nüfusu ile çok esnek olduğu vurgulandı. Gelişme potansiyelimizin yüksek olduğu belirtilerek ekonominin tüm paydaşlarını devreye alan hızlı bir kalkınma sürecine girilmesi gerektiği konusunun altı çizildi. Bilimselliği kanıtlanmış ve doğru iktisadi politikalarla ekonomiye yeniden dirayet kazandırılmalı ve istikrarı tehlikeye atacak her türlü adımdan sakınılmalı dileğinde bulunuldu ve son olarak Türkiye'nin uluslararası alandaki derin yalnızlıktan kurtulması gerektiği savunuldu. Bizce bu tespit, eleştiri ve uyarılara katılmamak mümkün değil. Bu uyarıları dikkate almak kuşkusuz toplumun tüm kesimlerinin ve ülkemizin yararına olacaktır.